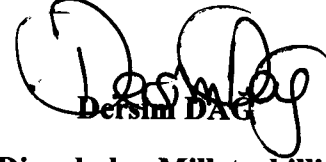

Sayı : 21065
Tarih : 31.08.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.31/08/2022

Dersim DAĞ

Diyarbakır Milletvekili

Basında yer alan haberlere göre, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 2 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı sürecinde yaşanan çatışmalarda yaşamını yitiren Hakan Arslan'ın kemikleri 7 yıl aradan sonra babasına bir torba içerisinde teslim edildi. Kasım 2021'de yüzde 95 Hakan Arslan'a ait olduğu belirlenen kemikler İstanbul Adli Tıp Kurumu'ndan (ATK) Diyarbakır Adliyesi'ne gönderildi. 10 ay geçtikten sonra Hakan Arslan'ın kemikleri bir torba içerisinde ailesine teslim edildi. Son yıllarda cenazelerin saklama kabı, kargo, torba ve kutu içerisinde ailelere verilmesi bir gelenek haline getirilmiştir. Dersim'de 2017 yılında çıkan bir çatışmada yaşamını yitiren Agit İpek'in cenazesi, 3 yıl aradan sonra annesi Halise Aksoy'a kargoyla gönderilmişti. 2018'de hayatını kaybeden Mahsum Aslan'ın cenazesi de Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kargo ile Ergani Emniyet Müdürlüğü'ne gönderildikten sonra ailesine teslim edilmişti. Şemdinli'de 2016 yılında çıkan bir çatışmada yaşamını yitiren Siti Karatay'ın cenazesi 6 yıl sonra bir kutu içerisinde annesine teslim edildi. Diyarbakır'ın Dicle İlçesine bağlı Pirejman Mahallesi kırsalında 2021 yılının Eylül ayında çıkan çatışmalarda yaşamını yitiren Zindan Yeni'nin cenazesi, 8 ay dokuz gün sonra bir saklama kabı içerisinde babası Hasan Yeni'ye teslim edildi. Aileler, cenazelerini örf, âdet, gelenek ve inançları doğrultusunda defnetmek için cenazelerini teslim alma başvurulara rağmen, ailelere cenazeler kargo, kutu, torba, saklama kabı gibi onur kırıcı uygulamalarla verilmektedir. Yanı sıra, Bitlis'in Yukarı Ölek (Oleka Jor) Mahallesi'nde bulunan Garzan Mezarlığı, 8 ile 17 Aralık 2017 tarihleri arasında saldırıya uğrayarak yıkıldı. Mezarlıkta bulunan 310 cenaze 19 Aralık tarihinde mezarlıktan çıkarıldı. Uzun süre nereye götürüldükleri bilinmeyen cenazelerin 2 Ocak 2018'de Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamayla İstanbul Adli Tıp Kurumu'na (ATK) götürüldükleri öğrenildi. ATK'de bir süre bekletilen cenazelerin daha sonra Kilyos Mezarlığı'nda kimsesizler için ayrılan bölümün kaldırımına defnedildiği ortaya çıktı. Cenazelerini almak için adalet mücadelesi veren ailelere, geçen 4 yıl boyunca sadece 22 cenaze teslim edilmiş durumdadır. Yine, bölgede birçok ilde, kimsesizler mezarlıklarına gömülen binlerce insana ait cenazeler tespit edilmemekte ve tespit için gerekli adımlar atılmamaktadır. Cenazelere yönelik yapılan bu muameleler işkence ve kötü muamele suçunu oluşturmaktadır. Herkesin gelenek, örf ve adetlerine uygun, onurlu bir şekilde gömülme, yakınları ve akrabaları tarafından son yolculuğuna uğurlanma hakkı bulunmaktadır. Bu hakları çiğneyen veya yok sayan uygulamalarda bulunan söz konusu yetkililer derhal yargılanmalı ve mağduriyetler acilen giderilmelidir.

Bu bağlamda;

1. Ailesinin başvurularına rağmen Hakan Arslan'a ait kemiklerin 10 ay sonra teslim edilmesinin gerekçesi nedir?
2. Hakan Arslan'ın ölüm sebebi nedir ve torba içerisinde kemiklerin aileye teslim edilmesinin nedeni nedir?
3. Diyarbakır Adliyesi'nde cenazeyi torba içerisinde teslim eden yetkililer hakkında soruşturma açılacak mıdır?
4. Çatışmalarda yaşamını yitiren ve henüz cenazesi teslim edilmeyen kişi sayısı kaçtır? Cenazelerin teslim edilmemesinin gerekçesi nedir?
5. Hakan Arslan'a ait kemiklerin torba içerisinde ailesine teslim edilmesi hukuka ve insanlık değerlerine uygun mudur? Değilse, cenazeyi uzun süre bekleten ve torba içerisinde ailesine teslim eden yetkililer hakkında soruşturma açılacak mıdır?
6. Cenaze ve kemiklerin kargo, torba, kutu ve saklama kabında gönderilmesinin yasal gerekçesi nedir? Bu uygulamalar kim veya kimlerin talimatıyla gerçekleşmektedir?
7. Cenazelere yönelik bu uygulamalar devlet politikası mıdır? Değilse, bu durum suç değil midir? Suç işleyenler neden yargılanmamaktadır?
8. Çatışmalarda ya da savunmasız bir şekilde öldürülen ve kimsesizler mezarlığına defnedilen kişi sayısı kaçtır? Kimsesizler mezarlığında bulunan cenazelerin tespiti neden yapılmamaktadır?
9. Bölge halkının inanç ve değerlerini yok sayan bu uygulamalara son verecek misiniz?